

DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref

Vår ref
201000919 amv

Dato
22. desember 2010

STATSBUDSJETTET 2011 – OPPDRAGSBREV INNOVASJON NORGE

1. INNLEDNING

Vi viser til Stortingets budsjettvedtak av 8.12.2010, jf. Innst. 8 S (2010–2011) fra næringskomiteen og Prop. 1 S (2010–2011) for Fiskeri- og kystdepartementet, og stiller med dette til følgende midler til disposisjon for Innovasjon Norge i 2011:

Kap. 2415 Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak:

Post 75 Marint innovasjonsprogram, *kan overføres* 40 000 000 kroner

Jf. Romertallsvedtak VI i Prop. 1 S (2010-2011) gis Innovasjon Norge anledning til å forlenge garantiavtalene med hhv. Norges Råfisklag og Norges Sildesalgslag i ett år til, slik at lån med garanti avvikles senest 31. desember 2011. Rammen for garantiavtalene skal tilpasses slik at tapsavsetningen fortsatt ligger innenfor den normale avsetningen på 1/3 av Innovasjon Norges garantiforpliktelser.

Det tas forbehold om eventuelle endringer i Stortingets bevilgning.

2. OVERORDNEDE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER

Hovedmålet for Innovasjon Norge er å fremme bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet og utløse ulike distrikters og regioners næringsmessige muligheter gjennom å bidra til innovasjon, internasjonalisering og profilering. Hovedmålet er overordnet andre styringssignaler. Vi viser til Nærings- og handelsdepartementets oppdragsbrev for mer utfyllende beskrivelse av målene for Innovasjon Norge.

Postadresse
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Kontoradresse
Grubbegata 1

Telefon
22 24 95 85

Forsknings- og
innovasjonsavdelingen

Saksbehandler
Anne-Mari Voll,
22 24 65 09

I Soria Moria II-erklæringen vektlegger Regjeringen en ambisjon om at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon, gjennom å være i front kunnskapsmessig, blant annet på produktutvikling, marked og rammebetingelser for handel. Fiskeri- og havbruksnæringen skal videreutvikles ved å bygge på våre fortrinn med tilgang på ferskt råstoff av høy kvalitet.

Innovasjon Norge er et av regjeringens viktigste virkemiddel for gjennomføring av næringspolitikken. Innovasjon Norge skal gjennom sine tjenester bidra til et mer innovativt og konkurransedyktig næringsliv som er bedre rustet til å møte fremtidige utfordringer.

Innovasjon Norges virkemidler og organisasjon skal være tilgjengelig for alle deler av marin næring for å styrke næringens markedstilpasning og konkurransevne. Innovasjon Norge skal prioritere prosjekter som bygger på lokale fortrinn som kan utløse økt verdiskaping og merverdier.

Fiskeripolitiske målsettinger

Marin sektor er en vesentlig bruker av Innovasjon Norges tjenester og programmer. Dette gjelder også virkemidler bevilget fra andre departementer. Med hjemmel i Kgl. res. av 20. desember 1996 fastsetter Fiskeri- og kystdepartementet fiskeripolitiske retningslinjer for å sikre at virkemiddelbruken overfor marin sektor blir i samsvar med gjeldende fiskeripolitiske målsettinger. Vi orienterte i fjorårets oppdragsbrev om de nye retningslinjene som ble fastsatt 9. januar 2009, og vil vise til en fullstendig versjon av retningslinjene på departementets nettside:

http://www.regjeringen.no/nb/dep/fkd/dok/lover_regler.html?id=277042.

Innovasjon Norge skal bidra til å følge opp relevante deler av regjeringens strategier og langsiktige mål for fiskeri- og kystpolitikken. Vi vil i det følgende omtale viktige mål og strategier under vårt ansvarsområde, hvor vi ser Innovasjon Norges kompetanse og virkemiddelbruk som et viktig element for oppfølging av tiltak og målsettinger. De nevnte strategiene finnes på departementets nettsider under:

http://www.regjeringen.no/nb/dep/fkd/dok/rapporter_planer/planer.html?id=1857D

Innovasjonsanalysen av verdikjeden flåte, industri, marked og forbruker, som ble varslet i Regjeringens strategi for marin sektor, alfa og omega er nå ferdigstilt. Analysen peker på flere aktuelle tiltak for å øke innovasjonsevnen og verdiskapingen i sektoren. Departementet ser behov for en nær dialog med Innovasjon Norge i vår oppfølging av analysen og vurderingen av aktuelle tiltak.

Den norske hvitfiskindustrien har over lang tid slitt med lav lønnsomhet og det er fortsatt behov for tiltak som kan bidra til økt lønnsomhet. Det er viktig å stimulere til mer stabil inntjening gjennom styrket produkt- og markedsorientering. Satsingene i

regjeringens ferskfiskstrategi ligger fortsatt til grunn. Det er også behov for å følge opp initiativene overfor konvensjonell sektor som ble startet i fjor.

Fiskeri- og kystdepartementet vil også i 2011 vurdere tiltak som kan bidra til å øke omsetningen av sjømat ut i fra et ernærings-, reiselivs- og verdiskapingsperspektiv. Viktige satsingsområder vil være bedret kvalitet i hele verdikjeden og økt produktmangfold, herunder utvikling av sunne produkter. Både hjemme og ute etterspør forbrukeren produkter med spesielle kvaliteter, for eksempel økologiske produkter, miljømerkede produkter, matspesialiteter eller produkter med en bestemt geografisk tilhørighet. Det er en målsetting å legge til rette for at næringen kan hente ut det verdiskapingspotensial som ligger i en slik markedstilpasset produksjon.

Strategien for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring vil være førende for myndighetenes arbeid for å sikre miljømessig bærekraft i den norske havbruksnæringen. Oppfølgingen av bærekraftstrategien er høyt prioritert i 2011. Utvikling av mer miljøvennlig oppdrettsteknologi anses som viktig for næringens konkurranseevne.

Det nasjonale e-sporingsprosjektet, EUs krav om fangstsertifikater ved import av sjømat og innføringen av nye merkekrav på fersk fisk omsatt i butikk i Norge medfører at arbeidet med sporbarhet blir viktig også i 2011.

Vi ber Innovasjon Norge om å se sine virkemidler på reiselivs- og matområdet, i sammenheng med tiltakene i strategi for kystbasert reiseliv, herunder også med det pågående arbeidet i arbeidsgruppen som vurderer fremtidige forvaltningstiltak overfor næringsvirksomhet basert på turistfiske.

Finansuro

Store deler av fiskeindustrien har erfart lav lønnsomhet over mange år. Etter et vanskelig år for store deler av fiskeindustrien i 2008, var det en liten bedring i 2009. Gjennom Marint verdiskapingsprogram adresseres den langsiktige utfordringen med å skape en mer stabil og jevn lønnsomhet for disse bedriftene. Utfordringen fremover er blant annet å bidra til at disse bedriftene i større grad kan nyttiggjøre seg virkemidler som bygger opp under et strategisk og langsiktig markedsarbeid, hvor målsettingen er økt og mer stabil lønnsomhet.

I forbindelse med den internasjonale uroen i finansmarkedene i 2009 ble det innført en rekke spesifikke og generelle tiltak for å dempe de negative virkningene for fiskerinæringen og samfunnet forøvrig. Ordningene rettet mot fiskerinæringen skulle blant annet bidra til en mest mulig normal gjennomføring av torskefisket i 2010. Det er fortsatt behov for forlengede ordninger med kreditter til deler av fiskeindustrien ved inngangen til 2011. Innovasjon Norge gis derfor anledning til å forlenge garantiavtalene

med hhv. Norges Råfisklag og Norges Sildesalgslag i ett år til, slik at lån med garanti nå kan avvikles senest 31. desember 2011.

Målgrupper

Fiskeri- og kystdepartementet vil be Innovasjon Norge på egnet måte å arbeide for å øke kvinneandelen i styrer og ledelse for virksomheter som mottar støtte. For øvrige målsettinger til andel kvinner i den offentlige virkemiddelbruken viser vi til oppdragsbrevet fra Nærings- og handelsdepartementet.

3. NÆRMERE OM POSTENE OG ORDNINGENE UNDER KAP. 2415

Marint verdiskapingsprogram

Hovedmålet for Marint verdiskapingsprogram er økt lønnsomhet og verdiskaping i sjømatnæringen gjennom økt markedsorientering. Bevilgningen til dette programmet i 2011 er totalt 50 mill. kroner. Innovasjon Norge gis med dette i oppdrag å forvalte 40 mill. kroner av bevilgningen til Marint verdiskapingsprogram. Denne bevilgningen må sees i sammenheng med overførte midler fra tidligere år, noe som betyr at reduksjonen i bevilgningen ikke skal gi redusert aktivitet i programmet i 2011.

Vi viser til programbeskrivelsen for Marint verdiskapingsprogram utarbeidet av Innovasjon Norge, som beskriver rasjonale, mål og tiltaksområdene. Videre viser vi til beskrivelsen av tilleggsmoduler, og til vårt svarbrev av 25. mai 2010 som retningsgivende for disse. Programmets aktiviteter er nå organisert i bedriftsnettverk mot marked, flere kompetanserettede tiltak, traineeprogram, felles markedstiltak, forsknings- og utviklingstiltak og innsats rettet mot områder med omstillingsbehov (Kystnæringer mot marked). Vi vil i dette brevet gi noen utfyllende kommentarer til enkelte av tilleggsmodulene.

Det tidligere delprogrammet felles internasjonaliseringstiltak er nå utvidet med en egen satsing rettet mot hjemmemarkedet, med formål å styrke omdømmet til sjømatbedrifter og sjømatnæringen. Bakgrunnen for dette er at hjemmemarkedet er et viktig marked for norsk sjømatnæring, ikke minst med sikte på utvikling og utprøving av nye produkter og konsepter.

Innovasjon Norge utarbeidet i 2009/2010 en plan for bedriftsrettede prosjekter for internasjonal markedstilpasning av fersk torsk. Departementet så arbeidet som et godt tiltak for oppfølging av regjeringens ferskfiskstrategi: Sats ferskt! Denne planen var også tenkt som en mal for en spisset innsats også for andre produkter og områder. Departementet har derfor bedt om en tilsvarende tilrettelegging for en satsing mot konvensjonell sektor, med målsetting å øke lønnsomheten innen denne delen av næringen.

Næringsaktørene som tilbyr vågehvalkjøtt har i flere år erfart en redusert omsetning, og dermed redusert fangst av vågehval. Fiskeri- og kystdepartementet ser Marint verdiskapingsprogram som et egnet virkemiddel for en markedsrettet langsiktig satsing for å få en lønnsom omsetning av vågehvalprodukter. Vi ber Innovasjon Norge følge opp aktiviteten som allerede er påbegynt, med sikte på å etablere forpliktende samarbeid mellom aktørene i verdikjeden for at disse kan tilby stabile leveranser av forbrukerrettede vågehvalprodukter til markedet.

En målsetting med Marint verdiskapingsprogram er å fremme en sjømatnæring som øker verdiskapingen og tar opp i seg forskningsresultater og nye ideer. Gjennom justeringen av programmet, er det ønskelig å øke aktiviteten på forbrukerrettede innovasjonsprosjekter, for eksempel produkt- og konseptutvikling som kan gi flere forbrukervennlige produkter og designløsninger som bedrer tilbudet til forbrukerne. Det er en forutsetning at eierskapet til prosjektet er i bedriften(e).

Målet med delprogrammet Kystnæringer mot marked er å skape varig lønnsom aktivitet i sårbare kystområder. Dette ble opprinnelig etablert som et 2-årig tilbud. Med bakgrunn i gode erfaringer og tilbakemeldinger fra bedriftene, videreføres den delen av tilbudet som var direkte rettet mot bedriftene for å utvikle bedriftenes fortrinn og strategisk satsing.

Kvalitetsgjennomgangen fra Econ Pöyro og Nofima påpekte forbedringsmulighetene bedriftene har for i større grad å knytte til seg rette partnere og støttespillere i nettverkene. Vi ber Innovasjon Norge følge opp dette. Videre vil vi vektlegge betydningen av at Innovasjon Norges egen vurdering av kvaliteten i forprosjektene og nettverkene, med sikte på å kunne konsentrere innsatsen mot flere varige nettverk.

De gjennomførte justeringene av Marint verdiskapingsprogram er i tråd med flere av anbefalingene i den nylig fremlagte innovasjonsanalysen av sjømatnæringen. Vi vil i nær kontakt med Innovasjon Norge vurdere om det kan bli behov for ytterligere justeringer og tiltak i Marint verdiskapingsprogram i den videre oppfølgingen av innovasjonsanalysen.

4. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV

Fiskeri- og kystdepartementet har besluttet å avslutte vår finansielle deltagelse i prosjektet Kommunene som førstelinje for småskala næringsutvikling og entreprenørskap.

Samarbeid med andre aktører

Samarbeid og felles målforståelse i virkemiddelapparatet må videreutvikles for å styrke effekten av virkemiddelbruken. Vi viser til beskrivelsen av samhandling, herunder betydningen av de regionale partnerskap i de fiskeripolitiske retningslinjer. Vi ser et

godt samarbeid mellom de ulike virkemiddelaktørene som viktig for å realisere det langsiktige verdiskapingspotensialet i de marine næringene.

Fiskeri- og kystdepartementet er opptatt av samarbeidet mellom Eksportutvalget for fisk (EFF) og Innovasjon Norge. Sjømatnæringen eksporterte også i 2009 over 95 % av sin produksjon til over 150 markedsland til en eksportverdi i underkant av 45 mrd kr. Næringen er pålagt en avgift på eksport av norsk fisk og sjømat, som finansierer generiske markedsføringsaktiviteter i regi av EFF. Selskapet har 10 utekontorer i de mest sentrale markedene for norsk sjømat, og arbeider på vegne av hele næringen. EFF og Innovasjon Norge har ulike formål de skal dekke hva gjelder tjenester overfor fiskeri- og havbruksnæringen. EFF har gjennom retningslinjer klare rammer for hva deres midler kan benyttes til. I tillegg til generisk markedsføringsaktiviteter, bidrar EFF også med generell markedskunnskap ovenfor bedriftene som er til stede i markedet. De kan også samarbeide med enkeltbedrifter i markedsføringskampanjer. Bedriftene kan da innrette sine særskilte markedsaktiviteter opp mot EFFs generiske markedskampanjer slik at det oppnås en synergieffekt. Innovasjon Norge sitt tilbud om bedriftsspesifikk rådgivning skal sikre at den spesifikke bedriftens fortrinn mht produkter og konkurransemuligheter best kan fremmes i det gjeldende markedet. Fiskeri- og kystdepartementet er derfor opptatt av at Innovasjon Norge sitt tilbud treffer norske sjømatbedrifter eller grupper av bedrifter godt i markedslandene.

Vi ser et godt samarbeid mellom EFF og Innovasjon Norge som viktig både for å kunne nå flere marine bedrifter og også for å få en mer optimal virkemiddelbruk. Et godt samarbeid vil også være viktig med sikte på å få en sterkere forankring av kunnskapsutvikling og markedskunnskap i bedriftene.

Vi vil også vektlegge samarbeidet med Norges forskningsråd og Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond. Et tett og godt samarbeid er ytterligere aktualisert nå som det legges opp til en styrket innsats på forbrukerrettede innovasjonsprosjekter i Marint verdiskapingsprogram. Her vil Innovasjon Norge kunne benytte Forskningsrådet i blant annet kvalitetssikringen av prosjektene. Vi ser dette tiltaket som viktig for å styrke marine bedrifters bruk av de betydelige investeringene som legges ned i FoU nasjonalt.

Kommunikasjon

Fiskeri- og kystdepartementet har som mål at kommunikasjon brukes som et strategisk virkemiddel, og at den er aktiv, koordinert og helhetlig. Det er ønskelig at departementet får informasjon om og anledning til å synliggjøre resultatene av Innovasjon Norges arbeid retta mot økt innovasjon og verdiskaping i marin sektor.

Regelverk for tildeling av støtte

På generelt grunnlag ber vi om at Innovasjon Norge utviser betydelig grad av forsiktighet med bevilgninger som kan forsterke overkapasitet i flåte, industri og

akvakultur. Vi vil også påpeke at tiltak rettet mot fiskeri- og havbruksnæringen ikke må komme i konflikt med internasjonalt regelverk for statsstøtte.

Vi viser til det egne regelverket for Innovasjon Norges forvaltning av garanti-fullmaktene og likviditetslånordningen til fiskerinæringen utarbeidet i 2009 som fortsatt gjeldende. Vi har ikke utarbeidet et tilsvarende regelverk for Marint verdiskapingsprogram, men har dette til vurdering.

5. ADMINISTRATIVE FORHOLD

Vi viser til oppdragsbrevet fra Nærings- og handelsdepartementet om administrative forhold og prinsipper for dekning av administrasjonskostnader. Administrasjon av Marint verdiskapingsprogram dekkes over programmets budsjett. Marin sektor er en betydelig bruker av Innovasjon Norges tjenester. Departementet vil vektlegge betydningen av at Innovasjon Norge fortsatt opprettholder en dybdekunnskap om marin sektor og sektorens sentrale strategiske utfordringer, og at denne kunnskapen benyttes strategisk i all virkemiddelbruk rettet mot marine bedrifter. Denne innsatsen, som ikke er knyttet til en konkret bruk av Marint verdiskapingsprogram skal dekkes over Innovasjon Norge ordinære administrasjon.

I samsvar med Bevilgningsregelverket § 10 tas det forbehold om adgang for departementet og Riksrevisjonen, jf lov om Riksrevisjonen 12, til å iverksette kontroll med at tilskuddet benyttes etter forutsetningene. Det tas også forbehold om adgang til å foreta ekstern evaluering.

6. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

Mål- og resultatstyringssystemet for Innovasjon Norge angir hvordan Innovasjon Norge skal rapportere på ulike ordninger til departementene. I rapporteringskalenderen oversendt fra NHD angis når ulike typer rapporter forventes oversendt. Vi viser til dette som retningsgivende for rapporteringen til oss. All rapportering skal skje elektronisk til postmottak FGD: postmottak@fgd.dep.no.

Evalueringer

I det etablerte MRS-systemet for programmet er det foreslått en midtveisevaluering i 2011. Kvalitetsgjennomgangen av Marint verdiskapingsprogram gjennomført av Econ Pöyro og Nofima viste at de etablerte tiltakene adresserer gjeldende utfordringer i sjømatnæringen. Videre er programmet justert i tråd med de foreslåtte anbefalingene. Departementet og Innovasjon Norge har i samråd blitt enig om å forskyve den planlagte evalueringen av hele programmet til 2012, slik at de nye tiltakene kan virke en tid før de evalueres.

Kontaktmøter

Det avholdes to kontaktmøter i året mellom Fiskeri- og kystdepartementet og Innovasjon Norge. Følgende kontaktmøter er berammet for 2011:

	Dato	Tidspunkt
Vårmøte	Tirsdag 24. mai	12.00-15.00
Høstmøte	Fredag 2. desember	10.00-13.00

Med hilsen

Arne Benjaminsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Kjersti Wølneberg
seniorrådgiver

Kopi:

Riksrevisjonen (elektronisk), KRD, NHD, LMD, KD, UD, NFR, Fiskeridirektoratet
Kystdirektoratet, Vestlandsrådet, Landsdelsutvalget, Fiskeri- og havbruksnæringens
forskningsfond og Eksportutvalget for fisk